

Vastaanottaja
Korpivaara Wind Oy

Asiakirjatyyppi
Viitasammakkoselvitysraportti

Päivämäärä
20.2.2023

KORPIVAARAN TUULIPUISTOHANKE VIITASAMMAKKOSELVITYS

KORPIVAARAN TUULIPUISTOHANKE VIITASAMMAKKOSELVITYS

Projekti **Liperin Korpivaaran tuulipuistohanke**
Projekti nro **1510064889**
Vastaanottaja **Korpivaara Wind Oy**
Asiakirjatyyppi **Viitasammakoselvitysraportti**
Versio **2**
Päivämäärä **20.2.2023**
Laatija **Antti Rissanen**
Tarkastaja **Linda Uusihakala**
Kuvaus **Korpivaaran viitasammakoselvitys**
Kansikuva **Viitasammakoiden lisääntymisympäristö Haukkalammella.**

Ramboll
Kansikatu 5B
33100 TAMPERE

P +358 20 755 611
F +358 20 755 6201
<https://fi.ramboll.com>

Confidential

Ramboll Finland Oy
Y-tunnus 0101197-5, ALV rek.
Kotipaikka Espoo

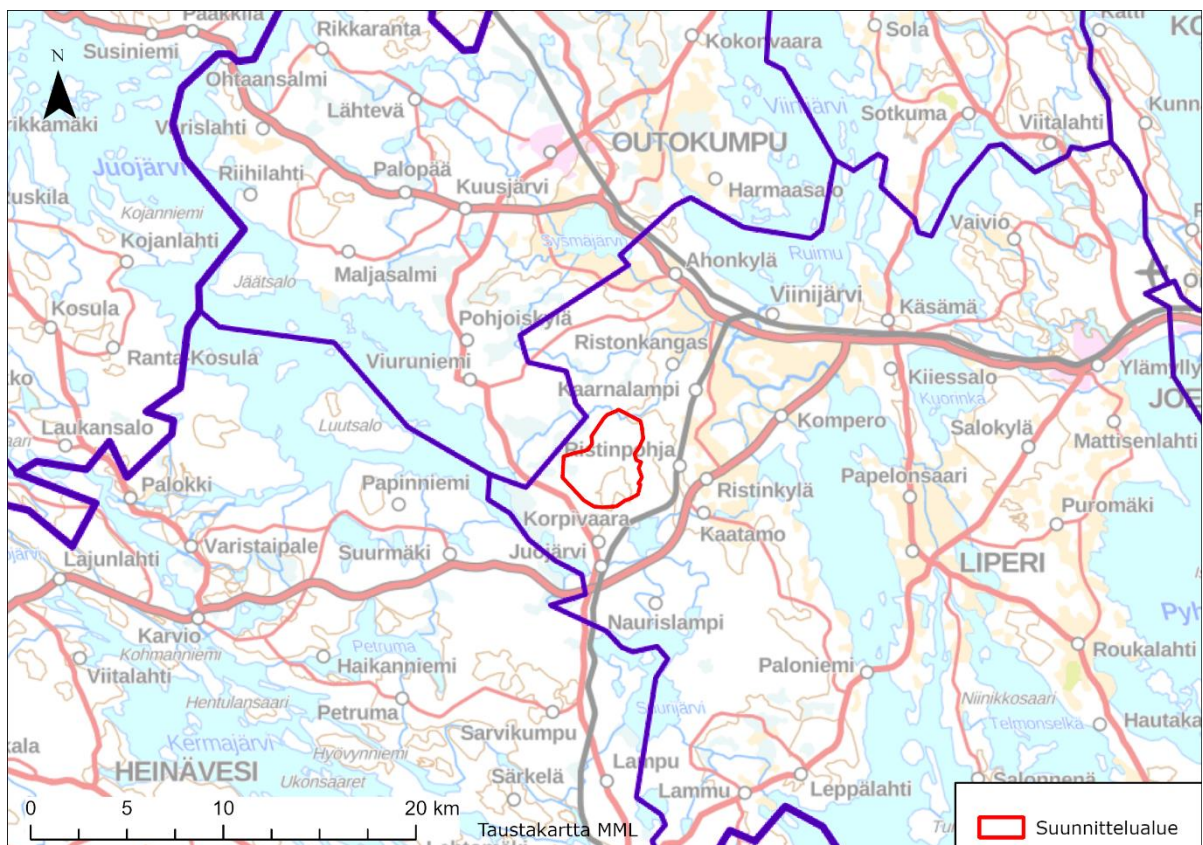
SISÄLTÖ

1.	Johdanto	2
2.	Yleistä viitasammakoista	2
3.	Menetelmä	3
4.	Tulokset	3
5.	Johtopäätökset	7
6.	Lähteet	7

1. JOHDANTO

Korpivaara Wind Oy suunnittelee tuulipuistohanketta Liperin kunnan Korpivaaran alueelle. Alue sijaitsee Liperin Kaatamon seudulla Korpivaaran alueella, noin 17 kilometriä Liperin keskustan länsipuolella. Outokummun ja Heinäveden kuntarajat sijoittuvat länteen ja etelään noin 0,6 kilometrin ja 3 kilometrin päähän (Kuva 1-1.). Suunnittelualueelle on suunnitteilla enintään 9 voimalan tuulipuisto. Hankkeesta toteutetaan ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain ja asetuksen mukainen ympäristövaikutusten arviointi (YVA).

Tämä viitasammakkoselvitys on laadittu Korpivaaran tuulipuistohankkeen YVA-menettelyä varten Ramboll Finland Oy:n toimesta. Selvityksessä esitetään suunnittelualueella sijaitsevien viitasammakoiden lisääntymisajan elinympäristöt. Selvitys perustuu maastokäyntiin sekä elinympäristötarkasteluun. Maastotöistä ja raportoinnista vastasi ympäristötekniikan insinööri (AMK) Antti Rissanen.

Kuva 1-1. Suunnittelualueen sijainti on osoitettu punaisella rajauksella.

2. YLEISTÄ VIITASAMMAKOISTA

Viitasammakon (*Rana arvalis*) esiintyminen, elinympäristövaatimukset ja elintavat ovat puutteellisesti tunnettuja. Nykytiedon mukaan viitasammakkoa esiintyy lähes koko Suomessa, mutta pohjoiseen päin mentäessä kanta harvenee. Keski-Suomessa ja Perämeren rannikolla viitasammakko on ilmeisesti paikoin jopa tavallista sammakkoa (*Rana temporaria*)

runsaslukuisempi. Viimeisimmässä Suomen eliölajien uhanalaisuusluokituksessa (Hyvärinen ym. 2019) viitasammakon kanta on arvioitu elinvoimaiseksi (LC). Lisäksi viitasammakko lukeutuu luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeihin, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua.

Viitasammakko suosii keskimäärin kosteampia elinympäristöjä kuin sammakko, asuttaen etenkin soita, rantaniittyjä, rantaluhtia ja muita tulvanalaisia rantoja. Toisin kuin tavallinen sammakko ja rupikonna, viitasammakko talvehtii Suomessa ilmeisesti ainoastaan vesien pohjassa niin makeassa kuin murtovedessäkin. Keväällä jäiden lähdettyä viitasammakot siirtyvät talvehtimispaikoistaan kutualueilleen. Kutuajan alku vaihtelee huhtikuun puolesta välistä touko-kesäkuun vaihteeseen maantieteellisen sijainnin ja vallitsevien ilmasto-olojen mukaan. Kutupaikakseen viitasammakko tarvitsee suuremman vesialueen kuin sammakko, eikä yleensä kelpuuta helposti kuivuvia ojanpohjia tai pieniä lätäköitä. Kutupaikkana toimivat yleensä rehevät järvenpohjukat, merenlahdet tai lammet. Kutevalle naarassammakolle on tietävästi ensisijaisesti tärkeää itse vesistön laajuus, rantojen ominaispiirteet ja vasta sen jälkeen vesistöä ympäröivä kasvillisuus, lähinnä peitteisyyden muodossa. Viitasammakolle soveltuva elinympäristö ei välttämättä ole lajille sopiva lisääntymisbiotooppi. Optimitilanteessa viitasammakko kuitenkin elää ja lisääntyy samassa paikassa koko elämänsä ajan.

3. MENETELMÄ

Lajitietokeskukselta saatujen tietojen mukaan suunnittelualueella tai 10 km säteellä ei ole tehty viitasammakkohavaintoja (Lajitietokeskus 2022).

Viitasammakoiden esiintymistä suunnittelualueella kartoitettiin sekä elinympäristötarkasteluna että havainnoimalla maastossa viitasammakoiden soidinääntelyä. Maastotöihin käytettiin yksi maastopäivä ja kartoitukset kohdennettiin sellaisiin kohteisiin, jotka arvioitiin kartta- ja ilmakuvatarkastelun perusteella mahdollisiksi viitasammakon elinympäristöiksi (lammet) ja jotka sijoittuivat suunniteltujen tuulivoimapuiston rakenteiden läheisyyteen (9 voimalan layout). Maastotyöt ajoitettiin viitasammakoiden kutuaikaan, sillä viitasammakkokoiraiden soidinääntelyyn perustuva kartoitus on luotettavaa ja menetelmässä säästytään pyydystämisen aiheuttamalta häiriöltä kudun aikana. Naaraat ja nuoret viitasammakot eivät ääntele. Viitasammakoiden aktiivisuus on yleensä suurin tyyninä ja lämpiminä öinä. Kartoituksissa kuljettiin hitaasti potentiaalisten kohteiden reunoja pitkin samalla kuunnellen mahdollista viitasammakoiden tyyppillistä pulputtavaa ääntelyä. Aika ajoitin pysähdyttiin odottamaan ja kuuntelemaan, sillä viitasammakot keskeyttävät ääntelynsä herkästi tullessaan häirityiksi. Viitasammakkopopulaation kokoa arvioitiin koiraiden ääntelyn lisäksi elinympäristön laajuuden ja soveltuvuuden perusteella. Tuulivoimaloiden ja muiden rakenteiden paikat ovat osin muuttuneet maastaselvitystöiden jälkeen. Muutokset eivät kuitenkaan vaikuta viitasammakoiden elinalueisiin.

Maastokäynti potentiaalisiksi arvioiduille kohteille tehtiin 17.-18.5.2022 välisenä yönä, klo 21-00:00. Sää oli pilvinen ja heikkotuulinen. Lämpötila oli n. +6...4 astetta.

4. TULOKSET

Maastossa havaittiin kymmeniä äänteleviä viitasammakoita suunnittelualueen keskiosan lammilla. Haukilammen, Alimmaisien Riihilammen, Ylimmäisen Riihilammen sekä Ovihongansuon

viitasammakotilanne kartoitettiin maastossa, koska niiden läheisyyteen on suunnitteilla tuulivoimalarakentamista. Muut alueet arvioitiin elinympäristötarkasteluna.

Suunnittelualueen länsiosassa sijaitsevalla Ovihongan suon pienellä lammella ei havaittu viitasammakoita. Alueella havainnointiin klo 21:06-21:26 välisenä aikana.

Haukilammella havaittiin äänteleviä viitasammakoita tasaisesti koko alueella (Kuva 4-1). Viitasammakoita arvioitiin olevan yhteensä yli 30 yksilöä. Alueella havainnointiin viitasammakoita klo 22:35-23:00 välisenä aikana.

Kuva 4-1. Haukilampi kuvattuna 19.5.2022 koilliseen. Viitasammakoiden lisääntymispaikka.

Ylimmäiseltä Riihilammelta kartoitettiin vain pohjoisosa. Lammen pohjoisosassa kuultiin noin 10 viitasammakkoa (Kuva 4-2). Karttatarkastelun perusteella myös lammen eteläosa (Kuva 4-3) on potentiaalinen viitasammakoiden lisääntymisalue. Alueella havainnointiin viitasammakoita klo 23:10-23:20 välisenä aikana.

Kuva 4-2. Ylimmäisen Riihilammen pohjoisosa, jossa havaittiin viitasammakoita. Kuvattu 21.7.2022.

Kuva 4-3. Ylimmäinen Riihilampi kuvattuna 19.5.2022 eteläosasta koilliseen. Potentialinen viitasammakoiden lisääntymispaikka.

Alemmalla Riihilammella kuultiin yksittäisiä viitasammakoita lammen molemmin puolin arviolta noin 5–10 yksilöä (Kuva 4-4). Alueella havainnoitiin viitasammakoita klo 23:30-23:50 välisenä aikana.

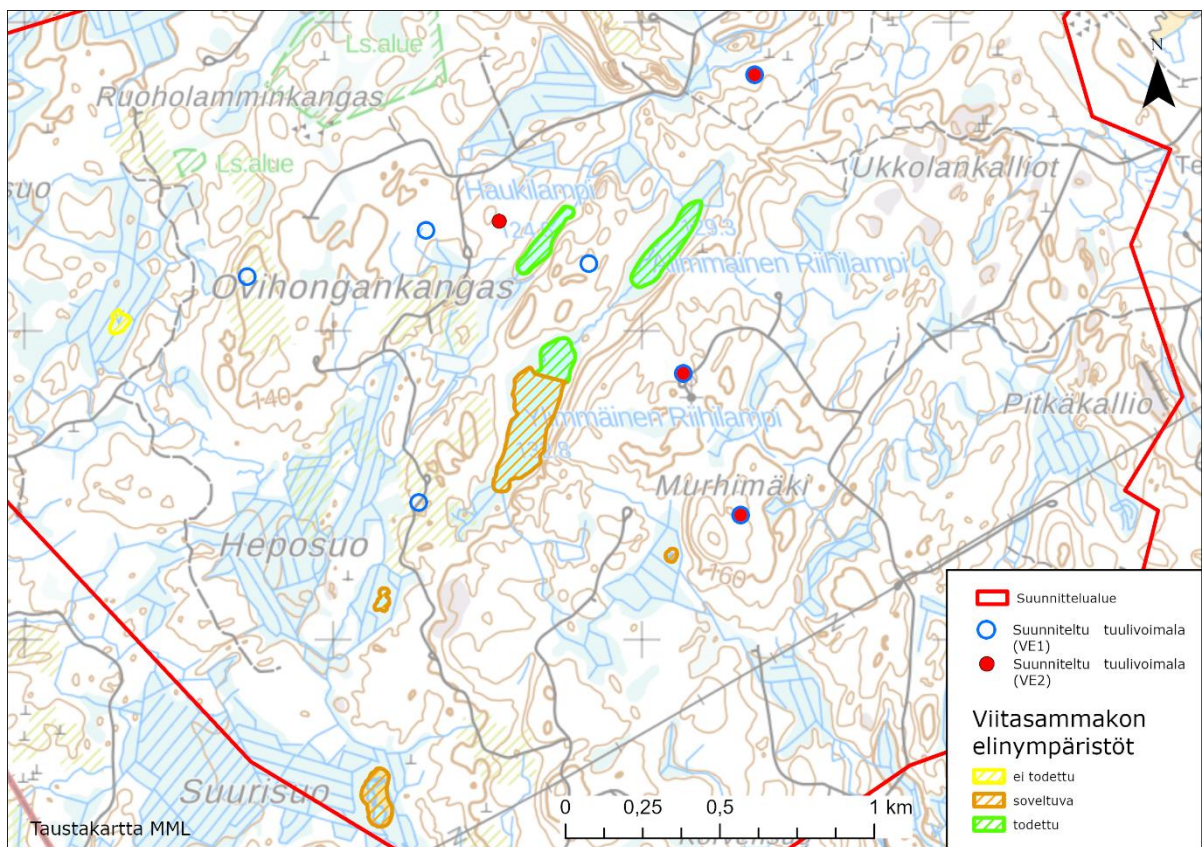
Kuva 4-4. Alimmainen Riihilampi kuvattuna 19.5.2022 koilliseen. Viitasammakoiden lisääntymispaikka.

Muita potentiaalisia viitasammakon lisääntymisajan elinympäristöjä ovat suunnittelualueen lounaisosassa sijaitsevat Heposuon (Kuva 4-5), Suurisuon ja Murhisuon pienet lammet.

Kuva 4-5. Hepolampi kuvattuna 19.5.2022 länteen. Potentiaalinen viitasammakon lisääntymispaikka.

Viitasammakoiden havaintopaikat sekä muut viitasammakoiden lisääntymispaikoiksi soveltuvat kohteet ovat esitetty seuraavassa kuvassa (Kuva 4-6).

Kuva 4-6. Viitasammakkoselvityksen tulokset.

5. JOHTOPÄÄTÖKSET

Viitasammakkoselvitys kohdistettiin mahdollisiksi viitasammakon lisääntymispaikoiksi arvioituille lammille. Maastokäynnillä Haukilammella, Alimmaisella Riihilammella ja Ylimmäisellä Riihilammella havaittiin viitasammakoita. Kyseiset lammet ovat viitasammakoiden lisääntymispaikkoja. Elinympäristötarkastelun perusteella myös suunnittelualueen lounaisosan Heposuon ja Suurusuon sekä Murhisuon lammet ovat soveltuvia viitasammakon lisääntymisajan elinympäristöjä.

Koska alueen kaikkia lajille soveltuvia elinympäristöjä ei selvitetty lajin kutuaikaan, tulkitaan varovaisuusperiaatteen mukaisesti kaikki lajille soveltuvat ympäristöt lajin lisääntymis- ja levähdyspaikoiksi. Viitasammakko lukeutuu luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeihin, jossa mainittujen lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen ovat luonnonsuojelulain 49 §:n nojalla kiellettyä. Lisääntymis- ja levähdyspaikkoja koskevaan rajoitukseen on yksittäistapauksissa mahdollista hakea poikkeuslupaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta luontodirektiivin artiklassa 16 (1) mainituin perustein, mikäli poikkeamisesta ei ole haittaa viitasammakkokannan suotuisan suojelutason säilymiselle. Päätöksen poikkeusluvan tarpeesta tekee alueellinen ELY-keskus.

6. LÄHTEET

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A., & Liukko, U.-M. 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus.

Lajitietokeskus 2022. Suomen Lajitietokeskus -tietokanta. Viitasammakko. Aineistopyyntö: 22.11.2022.